

Muuseumi relvakollektsiooni käitlemise ning relvakollektsiooni kuuluvate relvade ja laskemoona üle arvestuse pidamise kord

KULTUURIMINISTRI

24.09.2020

MÄÄRUS NR 18

Millistele muuseumidele määrus kohaldub?

- ❖ riigimuuseum,
- ❖ riigile kuuluvat muuseumikogu kasutatav muuseum
- ❖ või muuseumiseaduse § 2 lõikes 1 toodud muuseumi definitsioonile vastav muuseum, mis on MuIS-iga vabatahtlikult liitunud,

mis ajaloolistel, kultuurilistel, teaduslikel, tehnilistel, hariduslikel, kultuuripärandiga seotud või meelelahutuslikel eesmärkidel omandab, säilitab, uurib ja eksponeerib **relvi, tulirelva olulisi osi, piiratud käibega padrunisalvesid ja laskemoona.**

Millistele relvadele määrus kohaldub?

Ohtlikele!

Millistele relvadele määrus kohaldub?

Kohaldub ainult **laskekõblikele** relvadele ja neile, mis on **piiratud tsiviilkäibes** või **tsiviilkäibes keelatud**.

Määruse **hoiu- ja eksponeerimistingimused ei laiene** lasekõlbmatule relvale, demilitariseeritud sõjarelvale ja piiramata tsiviilkäibega relvale ja laskemoonale. Neid võib hoida ja eksponeerida nagu n-ö tavamuseaale (nt kuni 4,5-mm kaliibriga pneumorelv (st õhupüss), jahinuga, amb, vehklemisrelvad, ajaloolised külmrelvad nagu nt mõõk, pistoda, rapiir jt).

püstol, Beretta nr 488975 1942 a.

KLM ET 739:131 R

Eesti Sõjamuuseum - Kindral Laidoneri Muuseum

<https://www.muis.ee/museaalview/112738>

Kasteet

RM _ 6933 AjR 83:7

SA Virumaa Muuseumid

Rapiir

ERM D 231:1

Eesti Rahva Muuseum

Kohaldamisala täpsustus

Laskekõlbmatule relvale ja demilitariseeritud sõjarelvale kohalduvad ainult määruse § 2 ning § 3 lõiked 1–3 ja 9.

Need sätted puudutavad relvakollektsiooni täiendamist ning teenistus- ja tsiviilrelvade registrit ja sõjaväerelvade registrit. Kuna RelvS-i kohaselt kantakse neisse registritesse ka laskekõlbmatud relvad, peavad muuseumid selle aspektiga arvestama, kui neid relvi omandavad või võõrandavad.

NB: kui ei ole kehtivat tunnistust laskekõlbmatuse või demilitariseerimise kohta, siis tuleb eeldada, et see relv on laskekõlblik.

NB: määrus ei kohaldu ka väga vanadele relvadele (s.t enne 1870 valmistatud) ja olmeterariistadele

See asjaolu tuleneb relvaseadusest, mis tervikuna neile relvadele ei kohaldu:

- ❖ enne 1870. aastat valmistatud tulirelvale ja selle koopiale tingimusel, et nendest ei saa tulistada relvaseaduse §-des 19 ja 20 nimetatud laskemoona;
- ❖ koduses majapidamises või olmes kasutamiseks valmistatud terariistad, näiteks kirved, vikatid, kiinid, noad ja kahvlid.

Tulirelva olulised osad on samas klassis tulirelva endaga

Tulirelva olulised osad on relvaraud, relvaraam, relva lukukoda, sealhulgas vajaduse korral hõlmates nii lukukoja kui ka relvaraami, püstolikelk, trummel, lukk, sulgur ja adapter, mis eraldi esemetena kuuluvad samasse klassi kui tulirelv, mille külge need on kinnitatud või mille külge kinnitamiseks need on ette nähtud.

NB: Kogu regulatsioon, mis laieneb relvale määruse kontekstis, laieneb ka piiratud käibega padrunitalvele.

Muuseumi relvakollektsiooni ei tohi kuuluda (vt uus relvaseadus § 27¹, mis jõustus 01.03.2020)

- ❖ relv, mille mõju põhineb elektrienergia, radioaktiivse kiirguse või bioloogilise faktori kasutamisel;
- ❖ lõhkelaskemoon, süütelaskemoon, eriohtlikkusega tulirelvade laskemoon ning närviparalüütilist, nahakahjustust tekitavat, üldmürgitava ja lämmatava toimega ainet sisaldav laskemoon;
- ❖ lahingumoon. (NB: muu sama, ainult lahingumoon liikus muuseumide puhul keelatud gruppi)

Hoiunõuded

Üldreegel: relvi ja laskemoona tuleb hoida relvakapis või relvahoidlas.

Täpsemad nõuded siseministri 27.11.2001 määruses nr 90 (st samad nõuded, mis eraisikutele ja muudele juriidilistele isikutele):

<https://www.riigiteataja.ee/akt/12819852?leiaKehtiv>

Erand:

(1) Relva, mis mõõtmete tõttu relvahoidlasse ei mahu, võib hoida väljaspool relvahoidlat pideva tehnilise või mehitatud valve all.

(2) Väljaspool relvahoidlat hoitav relv peab olema kaitstud tolmu ja ilmastikuolude eest. Kui see ei ole võimalik, peab olema tagatud relva piisav hooldatus ja säilimine.

Erinõuded suuremõõtmeliste ja iseliikuvatele sõjarelvadele

(1) Relvakollektsiooni kuuluvat sõjarelva, mis mõõtmete tõttu relvahoidlasse ei mahu, võib Muinsuskaitseameti loa alusel hoiustada ja eksponeerida väljaspool relvahoidlat viisil, et seda ei oleks võimalik kohe kasutusele võtta. Muinsuskaitseamet kaasab loa andmise menetlusse valdkonna eksperdid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loaga määratakse tingimused sõjarelva hoidmiseks või eksponeerimiseks konkreetses asukohas.

Relvahoidla nõuded 1/5

Seinad: raudbetoonist või silikaattelistest, paksus vähemalt 40 cm.

Alternatiiv: seinad seestpoolt katta võreseinaga, mis on tehtud vähemalt 15-mm läbimõõduga terasvarrastest ja võreavaga mitte üle 150 × 150 mm. Võresein peab olema kindlalt kinnitatud seina külge.

Relvahoidla nõuded 2/5

Põrand ja lagi: raudbetoonist

Uksed: topeltuksed, neist välimine vähemalt 6 mm paksusest terasest, sisemine võreuks vähemalt 15-mm läbimõõduga terasvarrastest ja võreavaga mitte üle 150 × 150 mm. Välisuksel kaks turvalukku ning uks avaneb ainult väljapoole. Võreuksel turvalukk seestpoolt sulgemise võimalusega.

Relvahoidla nõuded 3/5

Aknad (avad): akendel ees metallvõred (seina sisse kinnituvad), mille ava suurus ei ületa 100 × 100 mm, mis on valmistatud vähemalt 10-mm läbimõõduga terasvarrastest, kusjuures varraste ristumised peavad olema kokku keevitatud.

Esimese korruse aknad on väljapoole avanevate ja seestpoolt suletavate metallist või metalliga ülelöödud luukidega. Samad nõuded kehtivad ka seinas olevate ventilatsiooni- ja muude avade kohta.

Kõik aknad (avad) varustatud seestpoolt suletavate katetega, mis välistab relvi ja laskemoona kahjustavate esemete või ainete sattumise hoidlasse.

Uste ja akende kandraamid metallist, paksusega mitte alla 4 mm ja kindlalt kinnitatud kandeseinte või betoonpõranda ja -lae külge.

Relvahoidla nõuded 4/5

Relvahoidlal on eraldi tuletõkkeseksioon.

Õhuniiskus relvahoidlas ei tohi ületada 50%.

Relvahoidla nõuded 5/5

Relvahoidla peab olema varustatud:

- 1) elektroonilise valvesignalisatsiooniga, kusjuures pidevalt töötavad andurid peavad olema paigaldatud nii, et aknad, ukсед, seinad, lagi ja põrand oleks elektroonilise valve all;
- 2) elektroonilise valvesignalisatsiooni alarmseadmetega, mis on paigutatud nii relvahoidlasse kui relvahoidla turvalisust tagavasse turvaettevõttesse;
- 3) esmaste tulekustutusvahenditega;
- 4) tõhustatud piksekaitstesüsteemiga;
- 5) automaatse tulekahju signalisatsiooniga.

Relvakapi nõuded 1/2

§ 8. Relvakapp kuni kaheksa relva hoidmiseks

(1) Relvakapp peab vastama selle turvalisust tõendava ja murdvarguse vastase kaitse klassi määrava standardi EN 1143-1 või EN 14450 nõuetele.

(2) Kui relvakapp ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud standardile, peab relvakapp tervikuna olema valmistatud vähemalt 3 mm paksusest teras(raud-)plekist, millel on vähemalt üks turvalukk.

(3) Relvakapis, milles hoiustatakse koos relvaga ka laskemoona, sütikuid ja püssirohtu, peab olema selleks eraldi lukustatav osa, mille võtit ei tohi hoiustada relvakapis. Kui laskemoona, sütikuid ja püssirohtu hoiustatakse relvast eraldi relvakapis, ei ole eraldi lukustatav osa nõutav.

(4) Relvakapi võti asub relvaomaniku valduses või on peidetud selliselt, et oleks välistatud selle sattumine kõrvaliste isikute kätte.

Relvakapi nõuded 2/2

§ 8¹. Relvakapp üheksa või enama relva hoidmiseks

(1) Relvakapp peab olema tootja poolt ette nähtud üheksa või enama relva hoidmiseks ning vastama selle turvalisust tõendava ja murdvarguse vastase kaitse klassi määrava standardi EN 1143-1 või EN 14450 nõuetele.

(2) Kui tootja ei ole kappi valmistanud relvade hoidmiseks või kapp ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud standardile, võib sellist kappi kasutada relvakapina, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- 1) kapp on valmistatud vähemalt 4 mm paksusest teras(raud)plekist;
- 2) kapil on vähemalt üks turvalukk;
- 3) hoiustatav relv mahub kappi relva lahti võtmata originaalpikkuses ära;
- 4) relv peab olema kinnitatud kapi konstruktsiooni külge turvalukuga.

(3) Laskemoona, sütikute ja püssirohu hoiustamisele relvakapis kohaldatakse käesoleva määruse § 8 lõikes 3 sätestatud ja relvakapi võtme hoiustamisele § 8 lõikes 4 sätestatud.

Eksponeerimise nõuded

(1) Relvakollektsiooni kuuluvaid relvi ja laskemoona võib eksponeerida ruumis, mis on nii muuseumi külastusajal kui ka külastusaja välisel ajal mehitatud või tehnilise valve all.

(2) Eksponeeritavad relvad peavad asuma lukustatud või mehaaniliste vahenditega suletud vitriinides või olema kindlalt kinnitatud põrandale, seina või muu ehituskonstruktsiooni külge.

(3) Eksponeeritavad padrunid peavad asuma lukustatud või mehaaniliste vahenditega suletud vitriinides.

Relvade vedu

Relvakollektsiooni kuuluvate relvade ja laskemoona vedu võib teostada:

- 1) muuseumi relvakollektsiooni eest vastutav isik,
- 2) relvaluba omav isik või
- 3) relvaseaduse § 66 lõike 1 punktides 1–2 või 5 nimetatud tegevusluba omav isik.

Relvi ja laskemoona peab vedama pakituna viisil, mis ei võimalda nende kohest kasutuselevõttu. Nende veol otsustab valve ja kaitse tagamise meetmete piisavuse üle relvakollektsiooni eest vastutav isik.

Enne sõjarelva vedu teavitab muuseum sellest Politsei- ja Piirivalveametit relvaseaduse §-s 83⁵² sätestatud tingimustel ja korras.

NB: vastutav isik tuleb määrata alates 01.03.2021 (vt RelvS § 27²)

Muuseum määrab relvakollektsiooni eest vastutava isiku, kelle ülesanne on tagada, et muuseumi relvade ja laskemoona käitlemine toimuks käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide kohaselt.

Vastutavaks isikuks peab olema:

- vähemalt 21-aastane Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik,
- kes on läbinud relvaseaduse §-s 35¹ sätestatud tervisekontrolli
- ja kes omab kehtivat tervisetõendit
- ning keda ei ole karistatud elu- või tervisevastase kuriteo eest, tulirelva või laskemoonaga seotud kuriteo eest või kuriteo eest, mis pandi toime relvaga või sellega ähvardades, või karistusseadustiku §-s 231–239, 241, 244, 246, 251, 255, 256 või 424 sätestatud kuriteo eest või väärteomenetluse korras karistatud relva, tulirelva olulise osa või laskemoona soetamist, hoidmist, kandmist, vedu või kasutamist reguleerivas õigusaktis sätestatud nõude rikkumise eest või narkootilise või psühhotropse aine väikeses koguses ebaseadusliku käitlemise eest.

Muud olulisemad reeglid 1/3

- ❖ Relvi ei tohi arvata abikogusse. St relvad võivad olla ainult nn põhikogus.
- ❖ Kui ostate (nt eraisikult) teenistus- ja tsiviilrelvade registrisse kantud relva, siis tuleb see vormistada PPA-s / kui sõjarelv, siis KaMis.
- ❖ Kui ostate välismaalt, siis kehtivad relvaseaduse nõuded erilubade osas.
- ❖ Kui soetate relva, mis ei ole registrisse kantud, siis peab muuseum kontrollima, et relva muuseumile pakkuval isikul on relvaluba või muu relva seaduslikku omamist tõendav dokument. Kui ei ole, siis tuleb viivitamatult teavitada Politsei- ja Piirivalveametit.

Muud olulisemad reeglid 2/3

- ❖ Ajalooliste sündmuste taasetendamisel või muul avalikul kultuuriüritusel, sealhulgas filmivõtetel ja etendustel, võib tulirelva kasutada üksnes Politsei- ja Piirivalveameti ühekordse loa alusel isik, kellel on relvaluba. Kasutada on lubatud üksnes paukpadroneid.
- ❖ Relva ja laskemoona restaureerimine ja konserveerimine > ainult vastavat tegevusluba omavad isikud.
- ❖ Relva ja laskemoona hävitamine > ainult PPA ja Kaitsevägi

Muud olulisemad reeglid 3/3

- ❖ Muuseumid peavad relvakollektsiooni hoiu- ja eksponeerimisnõuded viima kooskõlla käesoleva määruse nõuetega 2021. aasta 1. juuniks.
- ❖ Kui ei ole raha või ei ole tehniliselt võimalik, siis võib pakkuda muuseumile, kes neid nõudeid täidab.
- ❖ Erandeid ei tehta. Kõik laskekõlblikud relvad või relvad, mis ei ole jäädavalt kasutuskõlbmatuks tehtud, on valedes kätes ohtlikud.

Millest alustada?

Kui ise ei tea, mis liiki relvad muuseumikogus on, siis kutsu appi kohalik politseinik või kaitseleitlane, kes aitab hinnata, kas need üldse kuuluvad relvaseaduse kohaldamisalasse.

Kui relvadel laskekõlbmatuse tunnistusi ei ole, siis hinda:

- kas muuseumi hoidla/ekspositsiooniruum vastab nõuetele;
- kui mitte, siis kas see relv on piisavalt väärtuslik, et selle pärast suuri investeeringuid teha;
- kui ei ole, siis:
 - kaalu selle muuseumikogust väljaarvamist
 - või kutsu tegevusloaga relvameister, kes muudab tulirelva jäädavalt laskekõlbmatuks.